

В очікуванні самостійності Батьківщини

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА

Довгі роки після Другої світової війни українська діаспора в Австралії зберігала українську мову і культуру в очікуванні самостійності Батьківщини. Радянська держава видавалася незламною!

Але наприкінці 1980-х років до Сіднея почали вперше приїжджати у справах люди із самої України. Вони були готові спілкуватися з діаспорою, а також говорити українською. Це були, наприклад, науковці, письменники, інженери, юристи, лікарі, а також активісти Руху. Українська громада із щедрістю підтримувала тих перших ластівок з далекої України, але

мало хто мав велику надію на зміни в політиці.

Більшість громадських діячів в Сіднеї тих часів уже відійшли у вічність, але зберегли спогади одного з них: «У вівторок, 17 липня, телефонував мені один юрист із Києва, котрий недавно перебував у справах в Сіднеї, із вісткою про Декларацію Верховної Ради про державний суверенітет

До 20-річчя Голодомору. Демонстрація протесту в центрі Сіднея. 1953 рік.

Канберра. День вишиванки. 2018 рік.

України. Це було декілька днів після подібних декларацій балтійських народів. Ту вістку я телефонно поширив серед колег у нашій громаді. А в неділю ми зійшлися в Народному домі, щоб обговорювати цю подію».

Громада зустріла новину з піднесенням. В той час серед людей панувала справжня ейфорія!

Надав Андрій БЛІНСЬКИЙ, голова Української громади Сіднея.

Австралія.
1 липня 2020 року.

Декларація про державний суверенітет, яку часто називають матір'ю незалежності, насправді була тимчасовим компромісом. Радянський Союз тріщав на всі шви: 11 березня 1990-го незалежність проголосила Литва, а Латвія та Естонія активно готувалися до цього процесу. Відбулися кризові сутички на Кавказі. Усе це свідчило про невідворотні процеси розпаду тюрми народів.

Комуністична верхівка бачила й усі процеси, які відбувалися всередині свідомої частини українського населення. Прагнення остаточно саме України — величезної частини тодішньої імперії — вийти з-під руки Москви означало б безумовну загибель Союзу. Саме тому й пішли на компроміс та лояльно ставилися до прагнення нашого суверенітету. В документі останні слова «Принципи Декларації про суверенітет України використовуються для укладання союзного договору» є останньою надією комуністичної верхівки зберегти Союз.

Не можна не відзначити й те, що страх перед перспективою існування сильної незалежної України був навіть більший за загрозу припинення існування Радянського Союзу. Бо як інакше можна пояснити те, що в першому ж документі, в якому йдеться про державний суверенітет України, Верховна Рада УРСР проголосила про позаблоковість та повністю відмовляється від ядерної зброї.

Попри те, компромісна декларація переродилася невдовзі в Акт проголошення державної незалежності. Це безумовна заслуга свідомого українства, політичну волю якого висловлювали тоді В'ячеслав Чорновіл із соратниками. Те, що ми нині можемо вбачати деякі недоліки в тексті декларації, не повинно перекреслювати того факту, що з цього документа розпочався процес юридичного закріплення незалежності України, за збереження якої й сьогодні віддають життя наші брати та сестри.

Записала Людмила СТРАЖНИК.

Івано-Франківська область.

Нині ми радіємо разом з усіма

Тисячі кілометрів відділяють Україну від Аргентини, багато десятиліть минуло від кінця XIX століття до 1990 року, втім, ні величезна відстань, ні час не похитнули віру перших українських емігрантів та їхніх нащадків у те, що далеко Батьківщина здобуде одного дня свободу.

Місйонес — це маленька аргентинська провінція на кордоні з Бразилією та Парагваєм, віддалена від столиці країни. Саме там наприкінці XIX століття і в перші три десятиліття потому українські емігранти сформували перші громади.

Більшість із них були бідними землеробами, які прагнули знайти своє місце у світі, хотіли вільно працювати, жити в мирі та свободі.

Вони добре усвідомлювали, що назад вороття немає, однак, заляшачи рідну землю в пошуках кращого жит-

тя, ніколи не забували своє коріння.

Саме тому вони мріяли, передаючи цю мрію своїм дітям та онукам, що одного дня Україна, яку вони змушені були залишити, стане вільною, незалежною та суверенною.

Ця мрія підштовхувала їх до створення громад емігрантів та їхніх нащадків. Вони об'єднувалися не лише для того, щоб бути разом, жити спогадами та зберігати українську культуру.

Головною їхньою метою було розповсюдження у світі інформа-

ції про те, що в Європі є підневільний народ, який має право на свободу та самовизначення.

Самі співали та вчили інших співати «Ще не вмерла України...», високо піднімали український герб та прапор, давали відсіч тим, хто намагався стверджувати, мовляв, за «залізною завісою» живе єдиний народ.

Минали десятиліття, протягом яких аргентинці, нащадки українських емігрантів, не втрачали надію своїх батьків і дідів.

Омріяна Декларація про самовизначення на решті була ухвалена, сталося це у липні 1990 року, незалежність уже була поблизу.

За декілька років перед цим люди почали

говорити про здійснення нашої мрії. На зібраннях громад головною темою були новини, які надходили з далекої Європи.

Події розвивалися швидко, і нам частенько доводилося викривати тих «совіетських засланців», які намагалися стверджувати, мовляв, Союз є непохитний і в ньому живе єдиний народ.

Після того, що сталося у липні 1990 року, слово «незалежність» уже перестало бути лише мрією. Вона була вже поблизу. Але ми усвідомлювали, що шлях не буде легкий. Існували певні побоювання, але всі були впевнені, що український народ перемаже і досягне того, що він зберігав у своєму серці протягом десятиліть.

Ми збиралися разом і завдяки новим інформаційним технологіям почали швидко отримувати свіжі новини, відзначаючи кожен новий крок української нації до незалежності.

Ми збиралися на мітинги на майданах нашої маленької провінції, де встановлено бюсти Тараса Шевченка. Ми закликали аргентинське керівництво уважно ставитися до подій, які привели до української незалежності.

Той липень став для тисяч народжених в Аргентині українців, що мешкають у Місйонес, початком втілення спо-

дівань бідних землеробів, пастухів і теслів, які, залишивши рідну землю, ніколи не покидали мрію про свободу для свого народу.

Нині, через 30 років, ми радіємо разом з усіма за приводу першого кроку на непростому шляху, який призвів до справжньої політичної, економічної та культурної незалежності.

Нас розділяють тисячі кілометрів, утім, нас завжди об'єднує прагнення українського народу, яке також є прагненням наших батьків і дідів.

Як сказав поет, «щоб бути справді щасливою у цьому світі, людині потрібно лише три речі: хтось, кого любити, щось, що робити, і щось, на що надіятися».

Ми любимо Україну, боролися за її самовизначення і ніколи не втрачали надію, що вона стане незалежною.

Слава Україні!

Хорхе БАЛАНДА, голова представництва в Місйонес Центральної Репрезентації українців Аргентини, журналіст (на знімку вгорі).

